

Ольга Катрич

«ЛЮДИНА СВІТУ» І ВЕЛИКИЙ ПРИЯТЕЛЬ УКРАЇНСЬКИХ МУЗИКАНТІВ

Мистецькі процеси кінця ХХ — початку ХХІ століть, тією чи іншою мірою, позначені впливом грандіозного “дрейфу” та взаємозіткнення, а іноді, взаємонакладання двох соціально-політичних мегалітів — культурних парадигм тоталітаризму та глобалізації. Розпад радянського світу звільнив особистість митця від ідейного пресингу комуністичної системи, що жорстко регламентувала можливості творчої самореалізації. Перед українськими (і не тільки українськими, але і представниками музичних культур пострадянського простору) музикантами — виконавцями, композиторами, музикологами відкрились широкі можливості культурних контактів зі світом, який також, у свою чергу, заново відкривав українську музику.

Майже одночасно перед українською культурою постали виклики глобалізації з її уніфікуючою естетичною “рамкою” та тенденціями нівеляції національно-самобутнього сегмента.

На зламі століть (свого роду новітній *fin de siècle!*) у лабіринті творчих пошуків та експериментів світової культури “аріадниною ниткою” для сучасних митців стає постмодерна дискурсивність з властивим їй примірянням стилєвих та жанрових масок, за якими триває напружений пошук персональних форм художнього висловлювання.

Однією з найбільш виразних форм взаємопізнання національних культур (музичних, насамперед) є персоналістичний вимір міжкультурних контактів. У цьому плані показовою є музична діяльність та і сама мистецька постать Дюсена Касеїнова — «Людини світу» (Ігор Пилатюк) і великого приятеля українських музикантів.

Дюсен Касеїнов — генеральний секретар міжнародної організації тюркської культури (ТЮРКСОЙ), центр якої знаходиться у столиці Туреччини Анкарі. Він є відомим скрипалем (свого часу навчався в Алма-Атинській консерваторії та Московській консерваторії). Упродовж 1987–1997 років був ректором Алма-Атинської консерваторії, а згодом очолив Міністерство культури Республіки Казахстан. Є засновником і постійним співголовою Міжнародного Дельфійського комітету. Культурна діяльність Дюсена Касеїнова відзначена численними нагородами міжнародних організацій, почесними відзнаками та званнями. Серед них — звання Заслужений діяч мистецтв Казахстану, нагрудний знак “За заслуги перед польською культурою”, звання Почесний професор ЛНМА імені М. В. Лисенка та інші.

Організація ТЮРКСОЙ, яку очолює Дюсен Касеїнов, об’єднує культурно-мистецькі зусилля у сфері міжнаціонального діалогу країн тюркського світу (Азербайджан, Казахстан, Киргизія, Туреччина, Туркменістан, Узбекистан). Промоцію ідеї відкритості ТЮРКСОЮ до світу забезпечує діяльність міжнародних виконавських колективів — хору, оркестру народних інструментів, камерного оркестру — художнім керівником яких є Д. Касеїнов. Виконавський склад колективів — це талановиті молоді музиканти тюркського культурного світу. Їх концертна діяльність,

участь у музичних фестивалях, форумах, що відбуваються як в країнах тюркського світу, так і в Німеччині, Польщі, Італії, Франції, Англії, США тощо, за словами пана Д. Касеїнова, є важливим етапом культурного порозуміння. У 2010 році в Києві відбувся концерт Молодіжного симфонічного оркестру країн СНД, створеного Д. Касеїновим, з Володимиром Співаковим.

Широкомасштабним культурним діячем, дипломатом, політиком назвав Д. Касеїнова ректор ЛНМА імені М. В. Лисенка, академік Ігор Пилатюк. Напевно, саме із знайомства цих двох музикантів на конкурсі камерних колективів “Золота осінь” у Хмельницькому в 1992 році і розпочинається історія дружніх мистецьких контактів казахського маестро з Україною. Тоді ректор Алма-Атинської консерваторії Д. Касеїнов привіз на конкурс струнний квартет, що згодом став столичним камерним колективом Казахстану. А згодом, на запрошення Богодара Которовича, пан Д. Касеїнов неодноразово, як член журі, брав участь у найпрестижнішому міжнародному музично-виконавському конкурсі України — конкурсі імені М. В. Лисенка.

“Мої друзі — моє багатство” — девіз життєтворчості Д. Касеїнова. А серед них — знакові музиканти, з якими підтримує творчі стосунки все життя. “Минулого року наш камерний оркестр давав концерти з Віктором Третяковим — моїм однокурсником. Це школа для молодих музикантів, — роздумує Д. Касеїнов. — А з Мирославом Скориком, Артуром Микиткою та Львівським камерним оркестром я познайомився в Байройті у 1993 році. І це теж назавжди”.

До речі, на ювілейних святкуваннях Д. Касеїнова у 2018 році в Казахстані звучала присвячена йому “Заздравна” увертюра М. Скорика і виступав відомий український скрипаль Назарій Пилатюк. Маестро Д. Касеїнов радо запрошує українських музикантів на спільні проекти, а також рекомендує кращим казахським виконавцям отримувати професійний вишкіл в Україні. Серед них — знаний диригент Айдар Торибаєв.

У 2018 році у Львові у рамках святкування 80-ліття Мирослава Скорика відбулась знакова подія — Перший міжнародний конкурс скрипалів Мирослава Скорика. У роботі престижного міжнародного журі вагомо звучала “високо-професійна, стримано-делікатна, але завжди по-музикантськи чесна думка Дюсена Касеїнова” (Ігор Пилатюк).

Тож коли 14 грудня 2019 року Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка урочисто відзначала свій 175-літній ювілей, присутність серед запрошених закордонних гостей почесного професора Академії Д. Касеїнова стала органічним виявом і даром взаємної поваги.

“Планів багато, — стримано ділиться пан Д. Касеїнов, — але найближчі — приїхати до Львова на 65-ліття Львівського камерного оркестру “Академія” і привезти молодих музикантів. Нехай молодь спілкується. За ними — майбутнє ...”

Чекаємо, пане Почесний професоре!

